

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
achttiende jaargang
nr. 4 december 1999

De Vrienden van de Plantentuin Gent, Bestuur 1999

Voorzitter : Paul Goetghebeur, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. : 09-264 5055
fax : 09-264 5334
email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Secretaris : Ferdinand Cobbaut, Korteheerweg 7, 9041 Oostakker
tel. : 09-251 3321
email : Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningmeester : Léonard Cobbaut, Willy Maststraat 51, 9032
Wondelgem

Leden :

Konraed Camelbeke, 9000 Gent
Harald Evrard, 9050 Gentbrugge
Cyrilla Gillis, 9940 Evergem
Henk Leyseele, 9000 Gent
Hilde Mortier, 9051 Sint-Denijs-Westrem
Caroline Van den heede, 9040 Sint-Amandsberg
Marie-Thérèse Van den Hove, 9820 Merelbeke
Prof. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde

Leden ex officio :

Prof. R. Viane, Directeur, Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000
Gent
Karel Otten, Hortulanus, Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000
Gent

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

driemaandelijks tijdschrift
achttiende jaargang
nr. 4 december 1999
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel(tje)	2
Arbor sapiens	3-8
Koffie : een hele geschiedenis (slot)	9-13
Zadenlijst 1999	14-22
Agenda 2000	23-26
Bekeken door de bril van een cactusverzamelaar (2)	27-30
Jaarverslag 1999	31-34
Toekomst : 2000 !	35-36
Het stedelijk NR "De Bourgoyen"	37-38
Duinen & strand : iets méér naar het westen !	39
Rare planten op de Kouter	40
Een nieuwe reeks Ikebana-lessen	41
Tuinieren met John Rigaux	42-43
Cursus natuurgids	44
Dodonaëa	45-46
Lidgeld 2000	47
Colofon	48

Redactioneel(tje)

Beste lezer,

Deze korte inleiding van het laatste nummer voor 1999 wordt op papier gezet (met potlood, écht !) in de tweede helft van december, dus iets te laat, en ook te laat 's nachts ...

Onze regio heeft net een eerste laag sneeuw te verwerken gekregen, en 't is weeral mooi. De verschillende mezensoorten hebben de zaadbolletjes opnieuw ontdekt, en deze akrobaatjes krijgen veel belangstelling vanwege een nest jonge poezen die geregeld in de tuin komen kijken en met veel overgave jagen op wervelende bladeren.

Op een klein terras staan wat grote potten met exoten zoals Petunia, Diascia, Euryops, waarvan ik dacht dat ze bij de eerste vorst zouden vervloeien als een komkommer. Tot mijn verwondering houden ze stand, ook met sneeuwjasje. Kloeke dingen, die planten !

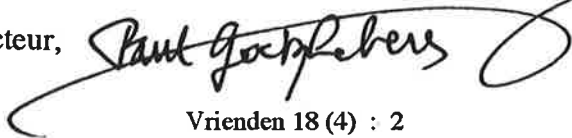
Een klein woordje van dank is hier op zijn plaats, dus DANK : aan alle vrijwillige medewerkers die deze vereniging doen draaien, van klein naar groot, van jong naar oud, zonder uw bijdrage (onder veel verschillende vormen) gaat het niet !

Mag ik hierbij meer bepaald de schrijvers onder u aan het werk zetten, u weet wel, het gekende klaagzinnetje van redacteurs : mijn reservemap is dunnetjes geworden.

Eén bepaalde weldoener wil ik hier extra belichten, het Oost-Vlaams Provinciebestuur, dat sedert geruime tijd en jaar na jaar een extra tuinier financiert voor het te krappe personeelsbestand van de Plantentuin : een waardevol en sterk geapprecieerd geschenk !

Tot slot wil ik u nog enkele bedenkingen meegeven voor het nieuwe jaar, waar ik zou willen pleiten voor wat meer aandacht voor het kleine en de kleinen, voor een zelfstandig invullen van het leven, voor een rustiger wijze van beweging in al zijn vormen, misschien is de wereld nog te redden (althoewel) ...

Uw redacteur,

Arbor sapiens

Bernard SYMOENS
Oude Burg 16, 8000 Brugge

Ooit al gehoord van een verstandige boom ? Het zou niet de eerste maal zijn dat menselijke eigenschappen toegeschreven worden aan planten, vooral dan in sprookjes of legenden. Maar verstand is iets dat we bij voorkeur reserveren voor het menselijk ras ... En vermits planten niet communiceren zoals wij dat doen, met klanken en woorden en zinnen die voor mensen begrijpelijk zijn, is er dus geen enkele reden om ze als verstandige wezens te zien. Kom nou, waar zou onze wereld aan toe zijn indien ook de planten, en met name de bomen, met verstand bedacht zouden zijn, en er bijgevolg een eigen mening op na zouden kunnen houden. Ondenkbaar gewoon !

En toch ... ooit werd een boom, de Moerbei, als verstandig omschreven. Het is Gaius Plinius Secundus (Plinius de Oudere, 23/24-79 A.D.) die ons in het 15de boek van zijn *Naturalis Historia* vertelt dat de ouden de Moerbei een *arbor sapiens* noemden. Dit in de zin van een wijze en vooruitziende boom.

Eeuwen lang gold Plinius als autoriteit en veel gegevens uit zijn werk werden door latere auteurs overgenomen.

Zo kan de wijze Moerbei bijvoorbeeld teruggevonden worden in een werkje dat in de 17de eeuw het licht zag en verschillende uitgaven kende : *Den Verstandighen Hovenier over de Twaelf Maenden van 't Jaer* . Zowel in de maand maart als in augustus komt de Moerbei aan bod, en we krijgen tegelijk wat meer uitleg over de bijzondere eigenschappen van deze boom. Voor de maand maart lezen we het volgende :

" Hoe men sal weten oft het noch meer sal vriesen oft niet / dat kan men sien aen den Moerbesien-boom; want men seyt / dat dit de kloeckste en verstaendigste van alle boomen is; want hy en bot noch en spruyt niet uyt soo lange daer noch eenige vorst te verwachten is. Behalven de kloekheyt van den Moerbesien-boom / behoort een yder / die een verstandige hovenier wilt zijn / een Moerbesien boom in sijnen Hof te

hebben / om de groote nuttigheyt van dien boom / want het is al goet wat daer aen is / als de vruchten / bladen / schorssen / de wortel / het sap / de asschen / ... "

En in de maand augustus krijgen we meer informatie over de eigenschappen van de plant als "Medecijn" :

" Moer-Besien en doen de Mage noch goet noch quaet, maer soose hem vinden soo laten sy hem. De bladen ghestooten en op de brant geleydt, trecken de hitte uyt. De wortel in Augusti open gecloven, daer uyt vloeyt een gomme die goet is voor tantpijn. Moer-Besien in een glas ghedaen en met zyn eyghen sap overgooten, blijven langhe goet. Ghedrooghde Moer-Besien stoppen de buyck. "

De boom die hierboven vermeld wordt is de *Morus nigra* of Zwarte Moerbei. Nu we weten dat het een verstandige, kloeke en nuttige boom is, mag gerust ook beweerd worden dat het een toffe boom is omwille van de mooie hartvormige bladeren en de knoestige stam, én een heerlijke boom omwille van de sappige zoetzure vruchten die rond half augustus rijp genoeg zijn om geplukt te worden.

Mijn eerste kennismaking met de smaak van de vruchten dateert van enkele jaren terug. Tijdens een tocht doorheen de Vlaamse polders kwamen we in Meetkerke terecht. In de tuin van de oude pastorie naast de kerk (een bedevaartsoord voor de vissers van onze kust), ontdekten we een Moerbei die propvol rijpe vruchten hing. Voorwaar, de verleiding was groot, en de tuinpoort stond open ter gelegenheid van een wat surrealistisch tuinfeest, waar iedereen welkom bleek te zijn ... Naast de taart en de koffie was het vooral de oude Moerbei die onze aandacht kreeg !

De vruchten lijken een beetje op braambessen of eerder Loganberries, vanwege de vorm die meer lang dan rond is.

Bij de Moerbei gaat het om vlezige schijnvruchten, waarbij de nootjes door het vlezig geworden bloemdek omsloten worden.

Eigenlijk zijn deze smaakvolle vruchten de voornaamste reden waarom de Moerbei al héél lang in cultuur is, zó lang dat niemand precies weet waar deze Zwarte Moerbei oorspronkelijk vandaan komt. De meeste geraadpleegde auteurs spreken van Perzië en het zuiden van de Kaspische Zee. Maar recent wordt de oorsprong omschreven als " waarschijnlijk inheems in het Verre

Oosten. Reeds zo lang aangeplant in Europa en Azië, dat zijn oorsprong duister is."

De traditie wil dat het dank zij de Romeinen is dat deze boom in Europa verspreid werd. Zij hadden de gewoonte om tijdens hun veroveringstochten en daaropvolgende bezetting heel wat cultuurplanten die ze thuis in Italië kweekten (groenten, kruiden, fruit, en enkele sierplanten) over te hevelen naar de nieuw veroverde gebieden, zoals bijvoorbeeld Groot-Brittannië.

Later, na de val van het Romeinse Rijk, is het niet duidelijk wat er met deze planten gebeurde. Wat wel zeker is, is dat vanaf de vroege Middeleeuwen, kloosters en abdijen een aantal van deze cultuurplanten, waaronder de Moerbei, omwille van de medicinale (en andere) eigenschappen verder kweekten. Dit geldt waarschijnlijk ook voor onze streken.

Zeker is dat de Zwarte Moerbei al heel lang bij ons bekend was. Eén van de oudste vermeldingen vinden we bij Jacob Van Maerlant in zijn *Der Naturen Bloeme* die in de tweede helft van de 13de eeuw tot stand kwam en voor een groot deel gebaseerd is op *De Naturis Rerum* van Thomas de Cantimpré. In het 8ste boek wordt de Moerbei als volgt vermeld : " Morus dats des moerbooms name ".

Hoewel de Moerbei al zo lang aangeplant werd, is het nooit een populaire fruitboom geworden. Niet zoals appelbomen, perelaars of kerselaars. In de oudere literatuur over fruitkweek wordt de Moerbei slechts heel terloops vermeld.

De reden hiervoor is niet helemaal duidelijk, maar heeft allicht te maken met het feit dat de boom niet echt winterhard is in onze streken. Eén auteur vermeldt dat in de winters van 1879-1880 en 1880-1881 alle Moerbeien in ons land door de vorst vernield werden. Sedertdien lijken de meeste Moerbei-bomen onze winters te kunnen verdragen, hoewel vorstschade aan takken niet uitzonderlijk is. Heel wat Moerbei-bomen die nu in tuinen en parken te vinden zijn, hebben in elk geval een respectabele leeftijd bereikt. Een andere reden voor het gebrek aan belangstelling door fruitkwekers, heeft waarschijnlijk te maken met de vruchten zelf, die niet lang bewaard kunnen worden. In elk geval niet zoals appels of peren. Maar dit is eigenlijk volgens mij de beste reden om een Moerbei in eigen tuin te hebben. Het is een lekkere vrucht die men nooit in grootwarenhuizen zal aantreffen !

Een schrijver die wel heel positief en uitgebreid over de Moerbei uitwijdt is J.C. Krook in zijn *Handboek bij het aanleggen, beplanten, onderhouden, enz. van tuinen*, waarvan de eerste druk verscheen in 1872 :

" Tot de smakelijkste en tevens voor de gezondheid het minst schadelijke vruchten mogen ook gerekend worden de moerbeziën. De moerbezieboom wordt in het algemeen in stadstuinen veel te weinig aangeplant en nogtans is er geen ooftgewas, dat ruimer en gemakkelijker draagt; daarbij zijn de vruchten voor de verzending of den handel minder geschikt ... , zoodat men slechts zeldzaam in de gelegenheid is, om ze in verschen staat te kunnen koopen.

In alle gronden die niet al te nat of te moerassig zijn, groeit de moerbezieboom, alleen verlangt hij een diep losgemaakten en welbemesten bodem; geeft men den boom geen mest genoeg, of is de grond bij de planting niet omgezet of bewerkt, dan brengt hij niets dan mannelijke bloemen voort ... ; een goede grondbereiding, bemesting en goede planting verzekeren in deze vruchtbaarheid. Men kan den moerbezieboom als kroon- en als leiboom opkweken, maar als leiboom is het noodig, dat men hem tegen een hoogen muur, op het zuiden of oosten gelegen, plante; als kroonboom verlangt hij ook het warmste plekje van den tuin; de gewone zwarte moerbezieboom is de beste van alle."

De boom wordt beschreven als één- of tweehuizig, vermits zowel de mannelijke als de vrouwelijke bloeiwijzen op dezelfde boom kunnen voorkomen. Als uiteindelijke hoogte wordt 9 tot 10 m opgegeven, maar de exemplaren die ik tot nu toe zag, haalden niet meer dan 3-4 m. Wellicht worden ze in Zuid-Europa een stuk groter dan in meer noordelijk gelegen streken.

De Zwarte Moerbei, *Morus nigra*, behoort tot de familie van de Moraceae, en het geslacht *Morus* omvat, al naar gelang de geraadpleegde bron 7 tot 12 soorten. Waaronder ook de *Morus alba*, de Witte Moerbei, een belangrijke plant voor de zijde-productie, vermits het de waardboom is voor de zijderups (*Bombyx mori*). In China, waar de *Morus alba* oorspronkelijk vandaan komt, wordt voor dit doel vooral de cultivar *Macrophylla* aangeplant.

Ook *Morus alba* werd al heel vroeg in Europa ingevoerd en verwilderde soms. Hoofddoel was het opstarten van een eigen zijde-industrie.

Zelfs in ons land zijn met dit doel in de 19de eeuw Witte Moerbeien aangeplant, maar de onderneming werd geen succes. De exemplaren die nu nog in parken en tuinen te vinden zijn hebben eerder een rol als sierboom.

Volgens het zeer interessante boek *Bomen in België* van J.C. Baudouin, Ph. de Spoelberch en J. van Meulder zijn er op vele plaatsen in ons land mooie exemplaren te vinden van zowel *Morus alba* als *Morus nigra*. Zelfs *Morus rubra* uit Noord-Amerika zou in en paar parken bewonderd kunnen worden. Voor de lange gedetailleerde lijst raadpleegt men best zelf het boek.

Hier volstaat het om de aandacht te vestigen op onze eigen Plantentuin waar de drie vermelde soorten in de collectie staan.

Ook de *Morus nigra* werd ooit aangeplant om zijderupsen te kweken, maar het eindprodukt was blijkbaar niet zo best. De voornaamste reden voor het planten van een Zwarte Moerbei blijft de vruchten. Hoewel ook op dit punt niet alle Moerbeien gelijk zouden zijn ... Er staat hierover trouwens een nuttige tip in het zojuist vermelde boek *Bomen in België* :

" De Moerbei is eetbaar en in de loop der tijden zijn pomologische cultuurvariëteiten geselecteerd die waardevolle vruchten voortbrachten, zowel qua grootte als smaak. Zulke plaatselijke cultuurvariëteiten bewezen redelijk goed te gedijen in die bepaalde streek. Wil men een Moerbei om zijn vruchten aanplanten dan neemt men best zulke oude exemplaren. Snij er wat enthout van en laat dit enten door een kweker op een Witte Moerbei of zijn veel hardere variëteit *tatarica*. De in kwekerijen aangeboden *Morus nigra* worden in Zuid-Europa gekweekt en zijn dus niet aangepast aan ons klimaat. Daarbij zijn het gewoonlijk zaailingen zonder interessante vruchten. "

Men kan natuurlijk ook zelf experimenteren, want het zou vrij eenvoudig zijn om takken van de Moerbei te laten wortelen als stek.

Een aanrader dus, want een verstandige boom (minstens één) is toch wel iets heel bijzonders voor de tuin. En de vruchten zijn een heerlijke afwisseling in het zomers menu.

Toch een kleine waarschuwing : opgepast voor het sap dat onuitwisbare vlekken veroorzaakt !

Bibliografie

- Baudouin J.C., de Spoelberch Ph. & Van Meulder J. : Bomen in België. Dendrologische inventaris 1987-1992.
- de Candolle A. : Origine des plantes cultivées.
Paris, 1886.
- Krook J.C. : Handboek bij het aanleggen, beplanten, onderhouden, enz. van tuinen.
Den Haag, 1975.
- Krüssmann G. : Handbuch der Laubgehölze.
Berlin, 1965.
- Mabberley D.J. : The plant-book.
Cambridge, 1990.
- Opsomer J.E. : Plantes exotiques dans des textes flamands des XIIe et XIIIe siècles.
In : Jaarboek van de Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen, Brussel, 1966, p. 478-492
- Phillips R. & Burgers Th.F. : Bomen van de gematigde streken.
Spectrum, 1991.
- Plinius (de Oude) : Histoire naturelle de Pline.
Paris, 1772.
- I.V.H.M. : Den verstandighen hovenier.
Antwerpen, 1665.

Koffie : een hele geschiedenis (slot)

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Koffie en de opkomst van het proletariaat

Wat nam men als ontbijt in de middeleeuwen ? Alle lagen van de bevolking aten warme soep, of brij met brood gemaakt, of biersoep met haver- of gerstemeel, eventueel wijn als drank in de wijnbouwlanden.

Na de "ontdekking" van Amerika in 1492 werd de aardappel ingevoerd en uit Azië kwam de boekweit, die dan als bestanddelen van de morgensoep aangewend werden.

Na 1800 met de opkomst van het fabrieksproletariaat is koffie de echte volksdrank geworden.

Toename van tijdsgebrek door de werkdruk op de arbeiders leidde er toe dat men maar drie maaltijden meer nam i.p.v. de vijf voorheen. Er werd als ontbijt brood gesopt in koffie, met melk en suiker, omdat het gauw klaar was, maar ook omdat men voor koffie veel (te veel) over had. De armste fabrieksarbeiders, de allerarmste thuisarbeiders wisten toch geld bijeen te brengen om echte koffie te kopen die ze met cichorei aanlengden, voor het maken van een warme en stimulerende drank die de honger stilde.

De algemene voedingssituatie verslechterde, het inkomen zakte continu tot 1850, en de voeding beperkte zich tot aardappelen, brood en koffie.

Die koffie werd soms tot drie maal herkookt.

Het eerste zetsel noemden ze turkenfluit, een paar uur later leverde een nieuwe scheut kokend water op het afgetrokken vocht schuddekul, en het derde aftreksel dat 's avonds werd gedronken heette kwansel.

Oploskoffie

Oploskoffie of instantkoffie werd reeds in het begin van deze eeuw uitgedacht door een Japanner, maar zou pas op de markt komen na de eerste wereldoorlog.

Het is de Braziliaanse regering die in de dertiger jaren met een kolossale overproductie zat, daarom alle alternatieven aanpakte en dus aan Nestlé de opdracht gaf om een koffiederivaat te zoeken.

In 1938 werd een octrooi genomen op in heet water oplosbare koffie. In het begin werden koolhydraten toegevoegd om het drogen te vereenvoudigen, dit gaf een zoete bijsmaak. Sinds 1967 wordt vriesdrogen toegepast, wat een betere smaak geeft.

Tijdens de tweede wereldoorlog was Nescafé populair onder de G.I.'s, het hoorde bij hun rantsoen net zoals kauwgom.

(Ter vergelijking : de soldaten van Napoleon III hadden ook recht op hun dagelijkse kop koffie – wel te verstaan geen oploskoffie – en die bestond uit 5 g koffie, 6 g suiker en 1/4 l water).

Oploskoffie is bijzonder populair in de Angelsaksische landen. Bij ons bedraagt het verbruik minder dan 5 % van het totale koffieverbruik.

Koffiedik kijken

Deze praktijk was vooral in zwang in het Midden-Oosten. Men duidde heden en verleden ermee. Het eerste begin werd in de 18de eeuw gemeld in Parijs, Leipzig en Hongarije. Voornamelijk waarzegsters beoefenden deze onchristelijke orakel-gebruiken en werden daarom vaak door bij de overheden aangeklaagd.

Tot in het begin deze eeuw was koffiedik kijken nog in zwang.

Hoe gaat het er aan toe ?

Koffie wordt bereid op Turkse wijze : fijn gemalen koffie wordt met suiker en water gekookt. Men laat bezinken en slurpt de bovendrijvende vloeistof op. Nadat het kopje is leeggedronken wordt het omgekeerd gezet op een schoteltje – even geduld – de prut loopt langs de wanden van het kopje naar beneden en na een 5 minuten kan men zich verdiepen in de patronen die het drab heeft gevormd.

Herkent u een geliefd profiel ?, roepen de vormen emoties op ?, lijken de figuren op zandribbels ?, dan wacht u een tocht door de woestijn (of u interpreteert verkeerd) !

Hoe kan men best koffiezetten ?

Voor de echte, maar dan ook de échte koffiegenieters wordt koffie bij voorkeur gemalen in een ouderwetse koffiemolen. De elektrische koffiemolens verhitten het maassel waardoor aromaverlies optreedt.

Het water is heel belangrijk. Beste koffie verdient mineraal water met weinig kalk en een graantje zout.

Papieren filters zijn goed, maar niet in een metalen filterhouder noch metalen koffiekkan.

Het maassel niet aanduwen, bevochtigen met 1 of 2 lepels koud water alvorens heet water dat net onder het kookpunt is erop te gieten.

De koffies die men koopt zijn altijd mengsels, iedere brander en iedere firma heeft zijn (haar) eigen mengsel dat vaak uit een tiental verschillende koffies bestaat. Een goed mengsel maken is een kunst en kennis.

Gemalen koffie vacuüm verpakt rijpt best minstens 1 maand. Vacuüm verpakte koffie bewaart gedurende jaren indien het verpakken onder goede omstandigheden is uitgevoerd.

Na het openen van vacuüm verpakte koffie : hermetisch afsluiten is absoluut noodzakelijk, om aromaverlies tegen te gaan en ook tegen het opnemen van geuren. Trouwens, gemalen koffie op een schoteltje is een ideale ontgeurder voor de ijskast !

Koffiedik is een ideaal voedsel voor planten.

Koffie en gezondheid

Cafeïne is een alkaloïde net zoals theophylline en theobromine in thee en cacao, en ze smaakt bitter.

Cafeïne is een stimulans van het centraal zenuwstelsel, van de hartspier en van het ademhalingsstelsel. Ze is verder diuretisch (waterafdrijvend) en ze heft vermoeidheid op.

Cafeïne wordt sneller geassimileerd wanneer het in grotere concentratie opgenomen wordt, zoals in espresso-koffie.

Calciumverlies (bekend als osteoporose) kan optreden bij grote koffiedrinkers, maar dit probleem wordt opgelost wanneer men dagelijks 1 glas melk drinkt.

Arabica koffie bevat $\pm 1,5\%$ cafeïne.
Robusta koffie bevat tot 2,5 x meer cafeïne.
Robusta bevat 3 maal meer natrium dan Arabica.
Personen met Na-arm dieet opletten !

Eén kop koffie bevat 100 mg cafeïne, 1-2 mg vitamine P-P, en 100 mg kalium
Algemeen neemt men aan : drink maximum 5 koppen per dag.

Het koffieverbruik per inwoner, per jaar :

Finland 12 kg
Nederland 10,3 kg
België 7,5 kg
Frankrijk 6 kg
USA 4,5 kg
Italië 4,5 kg
Spanje 4,0 kg

Hoe zuidelijker hoe minder koffieverbruik, voor wie dacht dat het net omgekeerd was. Opmerkelijk : noordelijk drinkt meer slappe koffie, in het zuiden daarentegen heel sterke.

Nomen est omen (?)

Onze café's zijn eigenlijk meer bierhuizen, vooral op het platteland, en dan vindt men vaak heel leuke namen zoals :

De tere plakke	De mutse
't Klein geluk	Den ondank
Over de schreve	't Voorlaatste
De onkere wolke	De pieper
De beize	't Rond vierkant
De zoete zonde	De moedertaal
Spoorloos station	d'Ouwe kasrolle
't Logement	Den leigen assembak
't Dertiende gebod	Den obus
't Schitterend ongeluk	Den blompot
Het speelse geweten	

En tot slot : het café is de ideale wijkplaats voor mensen die alleen willen zijn, en daar gezelschap voor nodig hebben.

Bibliografie

Kawa. Koffie ontsluit : van koffiestruik tot kopje koffie.
Meise, Nationale Plantentuin, 1995 : 128 p.

Kaffee und Kaffeehaus. Eine Kulturgeschichte
Ed. Leipzig, 1987 : 245 p.

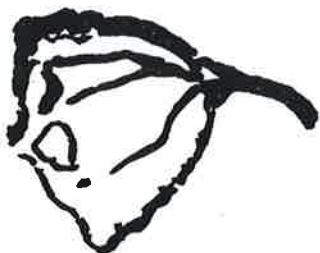
Jill Norman
Koffie.
Uitg. Bosch & Keuning, 1992 : 25 p.

De koffie van plant tot drank.
Uitg. Belg. Koffiebureau, 1968 : 100 p.

Jon Thorn
Koffie. Alle informatie voor de liefhebber.
Uitg. Librero, 1995 : 192 p.

Norman Kolpas
Het goede leven. Koffie
Uitg. Het Spectrum, 1977 : 150 p.

Mariarosa Schiaffano
L'heure du Café.
Ed. Gentleman, 1987 : 70 p.

Zadenlijst 1999

Marc LIBERT
Plantentuin

December, cadeautjesmaand...

We kregen weer een ruim aanbod van zaden bij elkaar voor de jaarlijkse zadenlijst. Aan u de keuze uit deze toch wel unieke lijst. We haalden goede klassiekers bij elkaar en het geheel hebben we gekruid met enkele héél aparte en soms zeer zelden aangeboden soorten.

Zoals beloofd zijn ook onze blikvangers *Dioscorea* (zie nr. 2 van deze jaargang) en *Bomarea* opgenomen.

Het zaad van onze *Bomarea edulis*, de klimmer die we in een voorgaand nummer uitgebreid voorstelden, bengelt nu nog aan de ranken, en hopelijk is het straks voldoende uitgerijpt om goed kiemkrachtig te zijn.

Maar in de lijst zitten nog meer schoonheden verborgen.

Neem nu *Cassia marilandica*, een forse, laat uitlopende vlinderbloemige met elegant blad en laat in de zomer diepgele bloesem.

Of *Ramonda myconi* en *Haberlea fernandi-coburgii*, twee kussen-vormende delicate rotsplanten.

Ook dit jaar is er inheems talent met de heerlijk fris smakende Spaanse zuring en de sobere Valse salie. Uitschieter is hier de Besanjelier, een klimmende vaste plant van de Anjerfamilie.

Meer eetbaars hebt u aan *Chrysanthemum 'Shungiku'*, de Grote engelwortel, en op termijn aan *Bomarea edulis*.

De informatie bij elke soort is summier. Hopelijk kan u deze winter zelf meer te weten komen over de soorten van uw keuze.

Voor de quizliefhebbers onder u zit er één soort waarbij we geen soortnaam kregen. Het betreft hoogstwaarschijnlijk een soort *Gypsophila* (zie nr. 3). Wie bezorgt ons (later !) de naam ?

Zaaigegevens

Hoe u al die zaden best zaait hebben we weergegeven met een code bij de naam. Meestal kan u in het voorjaar zaaien, maar de uitzonderingen vindt u dus gemakkelijk terug.

A : ter plaatse zaaien in voorjaar

B : ter plaatse zaaien, vanaf half mei, of voorzaaien in koude kas

C : ter plaatse of in potjes zaaien in juli, bloei in volgend jaar

D : koudkiemers, onmiddellijk zaaien in koude kas, verspenen, afharderen en uitplanten

E : zaaien in lente, verspenen en uitplanten

Nieuwe leden

Met deze lijst kan u ook op pad om leden te werven.

Wie u overtuigd heeft om lid te worden kan nog meegrabbelen uit deze zadenvoorraad.

Hoe bestellen

U kan gratis bestellen, maar vergeet niet een aan uzelf gerichte en gefrankeerde envelop toe te voegen (17 F). Niet-leden kunnen enkel van dit aanbod genieten als ze zich alsnog lid maken. Zij worden dan als nieuw lid voor 2000 opgenomen (zie tijdschrift voor info lidmaatschap).

Strookje afknippen en opsturen naar ***De Vrienden van de Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent.***

Ik wens volgende soorten, (enkel nummer noteren) :

/ / / / / / (maximum 6 soorten)

Eventuele vervangers bij uitputting voorraad :

/ / / / / / / /

Ik ben wel / nog niet lid (doorhalen wat niet past)

Naam :

Adres :

Eenjarigen

1. *Blumenbachia insignis*, Brandwinde
(Brandwindefamilie) (B)
rariteit, plant vol brandharen ('netelt'), kleine stervormige wit-rode bloemen
2. *Cuphea lanceolata* (Kattestaartfamilie) (E)
luciferplantje met paarse bloeiaar, tot 60 cm hoog, voor perken
3. *Gypsophila*-soort (Anjerfamilie) (A)
rijkbloeiende soort, roze, uit een mengsel voor bloemenweiden, soort onbekend !
4. *Limnanthes douglasii*, Moerasbloem
(Limnanthesfamilie) (A)
eenjarig, laag gewasje met korte levenscyclus, rijkbloeiend, geel, bijenplant, zelfuitzaaiend

Vaste Planten

5. *Actaea pachypoda*, Christoffelkruid
(Ranonkelfamilie) (D)
bladplant tot 90cm, scharlaken stengels en melkwitte bessen, giftig, witte bloeiaren
6. *Actaea spicata*, Zwarte gifbes
(Ranonkelfamilie) (D)
bladplant tot 90 cm, witte bloeiaren en giftige zwarte bessen
7. *Adenophora latifolia* (Klokjesfamilie) (A, E)
kortlevende vaste plant, vlezige wortels; klokvormige, knikkende, blauwe bloemen
8. *Aethionema grandiflorum* (Kruisbloemigen) (E)
halfheesterje; grijsig, klein blad, lichtroze, overvloedige bloei

9. *Alcea rugosa* (Kaasjeskruidfamilie) (C, E)
zeer hoge stokroossoort, geelbloeiend en goed doorlevend
10. *Alchemilla splendens* (Rozenfamilie) (E)
subtieler dan de zachte vrouwenmantel, zilveromrand
blauwig blad
11. *Allium flavum* (Lookfamilie) (E)
zeldzame geelbloeiende looksoort, laag met losse bloeiwijze
12. *Allium splendens* (Lookfamilie) (E)
tot 50 cm hoog; bolvormige, helder-roze bloeiwijze
13. *Allium ursinum*, Daslook (Lookfamilie) (E)
voor een vochtig hoekje, of in de schaduw, alle delen
eetbaar en zéér lekker
14. *Alstroemeria aurantiaca* (Alstroemeriafamilie) (E)
hoge geelbloeiende soort, van zomer tot eerste vorst
15. *Amsonia tabernaemontana* (Maagdenpalmfamilie) (D, E)
tot 90 cm hoog, pluimen van kleine, grijsblauwe bloemen;
zeer sterk en langlevend, volle zon
16. *Angelica archangelica*, Grote engelwortel;
(Schermbloemigen) (E, C)
kortlevende forse plant, geelgroen bloeiend, wortels
medicinaal, stengels en bladstelen voor konfijt
17. *Arthropodium candidum* 'Maculatum'
(Liefamilie) (E)
niet-winterharde soort, grasachtig, bruin (!) blad en
sprankelend witte bloei, 30 cm
18. *Asclepias tuberosa* (Zijdeplantfamilie) (E)
lage soort (60 cm), bladeren in bundels, helder oranje-rode
bloei
19. *Astrantia major* 'Margery Fish', Zeeuws knoopje
(Schermbloemigen) (E)
type met grote omwindselblaadjes, dus groter ogende
"bloemen", wit-groen

20. *Atropa bella-donna*, Wolfskers
(Nachtschadefamilie) (E)
forse plant; knikkende, bruinige bloemen; giftige, blinkend-
zwarte bessen

21. *Bomarea edulis* (Alstroemeriafamilie) (E)
zie beschrijving in de vorige nummers van dit tijdschrift;
bijna winterharde klimmer

22. *Cacalia auriculata* var. *kamtschatica*
(Composietenfamilie) (E)
te weinig gekende bladplant, als *Ligularia*, tot 1,5 m, sober
wit bloeiend

23. *Cacalia delphiniifolia* (Composietenfamilie) (E)
unieke bladplant voor halfschaduw, sobere bloei in zomer,
tot 60 cm hoog

24. *Campanula alliariaefolia* (Klokjesfamilie) (E)
goede vaste plant, witbloeiend, grijsgroen blad

25. *Carex pendula*, Hangende zegge
(Cypergrassenfamilie) (E)
forse plant met overhangende bloeiwijzen, verdraagt zowel
droogte als vocht!

26. *Cassia marilandica* (Vlinderbloemigen) (E)
voor de late border, tot 1,2 m hoog, gele bloei, maar ook
mooi blad

27. *Chenopodium bonus-henricus*, Brave hendrik
(Ganzenvoetfamilie) (E)
oud eetgewas, als spinazie, goed vast, onopvallende,
groene bloei

28. *Chrysanthemum* 'Shungiku';
(Composietenfamilie) (A)
met enkelvoudige bloem, 1,5 m hoog, jonge scheuten en
blad eetbaar (kervelsmaak)

29. *Cucubalus baccifer*, **Besanjelier** (Anjerfamilie) (E)
klimmer (of hanger) onder de anjeliere n !, inheems, rijk-
bloeiend, wit en mooi in bes
30. *Dioscorea tokoro* (Yamswortelfamilie) (D)
tot 3 m hoge vaste-plant-klimmer, vooral als bladplant; zie
tijdschrift nr. 2 van de lopende jaargang
31. *Erodium pelargoniifolium* (Ooievaarsbekfamilie) (E)
matig winterhard, groot bladrozet en lichte bloeikleur, zaait
goed uit
32. *Euphorbia characias* (Wolfsmelkfamilie) (E)
architecturaal, fors (tot 1,5 m !), opmerkelijk vroegbloeiend,
wintergroen, voor droge plaatsen
33. *Euphorbia dulcis* 'Chameleon' (Wolfsmelkfamilie) (E)
charmante, bruinroodbladige wolfsmelk, keert soortecht
terug uit zaad
34. *Foeniculum vulgare* 'Giant Bronze', "bronzen"
Venkel (Schermbloemigen) (E)
forse, goed vaste plant, diep bruinig uitlopend, overgaand
naar groen, geelbloeiend
35. *Geranium aristatum* (Ooievaarsbekfamilie) (E)
forse witbloeiende soort, 70 cm, grijzig blad, goed vast
36. *Geranium nodosum*, Knopige ooievaarsbek
(Ooievaarsbekfamilie) (E)
stijlvolle soort met blinkend blad en blauwe bloei, zaait
goed uit
37. *Geranium swatense* (Ooievaarsbekfamilie) (E)
pas eind jaren '80 ontdekt, lage soort, licht-lila bloei
38. *Geranium thunbergii* (Ooievaarsbekfamilie) (E)
bodembedekkend, ook in schaduw; zaait sterk uit, kleine
witte of lila bloemen in najaar

39. *Haberlea fernandi-coburgii* (Gesneriafamilie) (E)
zeer zeldzame rotsplant voor vochthoudende plaats, vormt
stevig rozet met lila bloesem
40. *Hemerocallis middendorffii* (Dagleliefamilie) (E)
sterke vaste plant, zodevormend, 1 m hoog; geelbloeiend en
met een aangename geur !
41. *Incarvillea olgae* (Trompetbloemfamilie) (E)
sterke, langlevende soort, lila trompetjes aan overhangende
stengels
42. *Incarvillea sinensis* (Trompetbloemfamilie) (E)
net niet winterhard genoeg, delicaat doorschijnend witte
bloemen in late zomer
43. *Isatis tinctoria*, Wede (Kruisbloemigen) (E)
kortlevend maar goed uitzaaiend, oude verfplant, gele bloei
en zwarte vruchtjes als tranen
44. *Lilium henryi* (Liefamilie) (D)
gemakkelijke, Chinese soort, zeer hoog en rijkbloeiend met
oranje trompetten
45. *Linum flavum*, Geel vlas (Vlasfamilie) (E)
zeer sterke vaste plant, bijna groenblijvend, tot 40 cm,
geelbloeiend
46. *Orobanch lucorum* (Bremraapfamilie) (E)
parasiet zonder bladgroen, zaaien op blootgemaakte wortels
van *Berberis*, orchidee-achtige bloeistengels
47. *Ornithogalum longibracteatum* (Hyacintfamilie) (E)
Zuid-Afrikaanse soort, bloeiwijze 1 m hoog !, bloempjes
wit met groen streepje
48. *Ornithogalum magnum* (Hyacintfamilie) (E)
Kaukasus-soort, vormt kleine bol, bloeiwijze 1 m hoog !
49. *Phlomis russeliana* (Lipbloemigen) (E)
sterke vaste plant, bodembedekker voor zon, geelbloeiend
(vaak fout onder de naam *Phlomis samia*)

50. *Phlomis samia* (Lipbloemigen) (E)
statige soort met bruinviolette bloemen, tot 1 m hoog, voor volle zon
51. *Phyteuma spicatum*, Witte rapunzel (Klokjesfamilie) (E)
tengere plant vanuit een verdikte wortel, blauwe vorm, korte bloeiaartjes
52. *Platycodon grandiflorus*, Ballonbloem (Klokjesfamilie) (E)
kussenvormend, met zeegroen blad en grote, in den beginne ballonvormige, blauwe klokken
53. *Ramonda myconi* (Gesneriafamilie) (E)
kussenvormende, vocht- en schaduwminnende zeldzame rotsplant
54. *Rumex scutatus*, Spaanse zuring (Duizendknoopfamilie) (E)
mooie én eetbare soort, afgerond-pijlvormig en zacht blad, tot 50 cm
55. *Salvia pratensis*, Veldsalie (Lipbloemigen) (E)
vormt stevige rozet, helder paarsblauwe bloemen, 70 cm
56. *Saxifraga pensylvanica* (Steenbreekfamilie) (D)
rozet met lange vlezig bladeren, wittige bloeiwijze op lange bloeistengel
57. *Solidago rigida* (Composietenfamilie) (E)
zéér sterke vaste plant, niet woekierend, tot 1,5 m hoog; leerachtig blad
58. *Symphyandra hoffmannii* (Klokjesfamilie) (E)
kortlevend zaai gewasje, knikkende melkwitte bloemen
59. *Teucrium scorodonia*, Valse salie (Lipbloemigen) (E)
bijna wintergroene, saliegelijkende soort, groenige bloei

60. *Thermopsis lupinoides* (Vlinderbloemigen) (E)
tot 80 cm hoog, geelbloeiend, mooi in blad, vormt niet-woekerende rhizomen
61. *Triteleia laxa* (Lookfamilie) (E)
sterk bolgewas, met bijna groenblijvend blad, en met helder blauwpaarse, overdadige bloei
62. *Valeriana phu* (Valeriaanfamilie) (E)
gelijkend op onze Grote valeriaan, bladeren wondzuiverend
63. *Verbascum nigrum*, Zwarte toorts
(Helmkruidfamilie) (C, E)
forse soort met hoge bloeiwijze, bloemen geel, soms ± tweejarig
64. *Veronicastrum virginicum* (Helmkruidfamilie) (E)
bijna als *Veronica*, bladeren in kransen, sterke en grote soort, blauwe bloeiaren

Houtachtigen

65. *Buddleia globosa* (Vlinderstruikfamilie) (E)
gele (!), bolvormige (!) bloeiwijzen en vruchttrossen, uniek in het genus
66. *Chimonanthus praecox*, Winterzoet
(Specerijstruikfamilie) (D)
winterbloeiende heester, met buitengewoon welriekende gele bloemen, voor een warmere standplaats
67. *Paeonia delavayi* (Pioenfamilie) (D)
snelgroeende struikpioen, met knikkende, dieprode bloemen
68. *Paulownia tomentosa* (Helmkruidfamilie) (E)
hoge sierboom met "naakte" bloei eind april, groot hartvormig blad, groeit snel
69. *Rhodotypos scandens*, Kaimastruik (Rozenfamilie) (D)
charmante heester, karaktervol blad, helderwitte bloei, blinkend-zwarte vruchten, tot 2 m hoog

Agenda 2000

Januari

Zaterdag 22 januari. Wandeling in het stedelijk natuurreserveat De Bourgoyen, o.l.v. Cyrilla Gillis.
Informatie op p. 37-38.

Februari

Zondag 6 februari, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Zaterdag 26 februari, eerste les "Tuinieren met John Rigaux".
Informatie & *inschrijving* op p. 42-43.

Zondag 27 februari. Kustexcursie.
Bezoek aan het NR "De Westhoek", en strandwandeling.
Informatie & *inschrijving* op p. 39

Maart

Zaterdag 4 maart, eerste les van een nieuwe reeks Ikebana.
Informatie & *inschrijving* op p. 41.

Zondag 5 maart, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : Cactussen, o.l.v. Cyrilla Gillis.

Zondag 26 maart. Bezoek aan de Bloemenmarkt op de Kouter,
o.l.v. Paul Goetghebeur.
Informatie op p. 40.

Agenda 2000

April

Zondag 2 april, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : Lente in het land, o.l.v. Harald Evrard.

Zaterdag 15 april. Opruimactie in de Plantentuin.
Informatie in het volgende nummer.

Zondag 16 april. Plantenruildag in de Plantentuin.
Informatie in het volgende nummer.

Zaterdag 29 april. Uitstap naar Loca Labora & Loo-weide.
Informatie in het volgende nummer.

Mei

Maandag 1 mei. Wandeling te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gillis.
Informatie in het volgende nummer.

Zondag 7 mei, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : sex bij planten, o.l.v. Ferdinand Cobbaut.

Donderdag 11 mei. Weekdagexcursie naar Sheffield Park.
Informatie in het volgende nummer.

Donderdag 25 mei. Avondlijk bezoek aan de tuin van Albert De Raedt. Informatie in het volgende nummer.

Agenda 2000

Juni

Vrijdag 2 juni (onder voorbehoud). Namiddagbezoek aan het tuinplantencentrum van Jan Spruyt, Buggenhout.

Zondag 4 juni, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Extra thema : kuipplanten, o.l.v. Roger Laureyns.

Zaterdag & zondag 17 & 18 juni. Weekend in Engeland, met bezoek aan Sheffield Park & Hillier Arboretum.

Zondag 25 juni. Barbecue in de Plantentuin. Informatie volgt.

Juli

Zondag 2 juli, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Zaterdag 8 juli. Opruimactie in de Plantentuin.

Informatie in het volgende nummer.

Augustus

Zaterdag 5 augustus : fietsexcursie.

Informatie in een volgend nummer.

Zondag 6 augustus, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Zondag 20 augustus. Bezoek aan *Botanica* in Noord-Frankrijk.

Informatie in een volgend nummer.

Zondag 27 augustus. Bezoek aan het Heidebos te Moerbeke.

Informatie in een volgend nummer.

Agenda 2000

September

Zondag 3 september, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Extra thema : herfstproeverij, o.l.v. Hilde Mortier.

Zaterdag 9 september. Stadswandeling met boottochtje, te Gent.

Informatie in een volgend nummer.

Oktober

Zondag 1 oktober, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Extra thema : paddestoelenwandeling doorheen de tentoonstelling.

Zaterdag 7 oktober. Paddestoelenwandeling te Moerbeke, en bezoek aan de plaatselijke suikerfabriek.

November

Zondag 5 november, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Extra thema : herfst in het land, o.l.v. Harald Evrard.

December

Zaterdag 9 december. Algemene Ledenvergadering.

My first love : orchids

Eric J.M. PIENS

Verlorenbroodstraat 27 - 9820 Merelbeke

Als je opgroeit in een streek waar talloze tuinbouwers en bloemisterijen zijn gevestigd, zijn er slechts twee mogelijkheden : of je houdt van bloemen en planten, of helemaal niet.

Ik stam niet uit een gezin waar de "horticulture" hoogtij vierde. Alhoewel, toch een beetje.

Vader was als spoorwegbeambte vóór de tweede wereldbrand verantwoordelijk voor de bebloemingsacties in diverse stations.

Toen die oorlog uitbrak was er voor hem geen plaats meer bij "den ijzeren weg", en hij zocht zijn heil bij een azaleakweker te Gentbrugge.

Baas en knecht droegen toevallig dezelfde familienaam; bovendien werd er ijverig aan een kruising geteeld die de naam van de bestuiver droeg : *Azalea indica* 'Souvenir de Theophile Piens', beschreven in "Tuinbouw Encyclopedie deel 1. De *Azalea indica* L." door Dr. H. Scheerlinck et al. (1938).

Na het oorlogsgeweld had ik een vriendje uit een bloemisten-gezin, waar zoals toen nog vrij gebruikelijk, diverse soorten planten werden gekweekt. Het was de periode waarin ik 8-9 jaar jong was en naar huis holde om moeder te vragen wat die gele kromme dingen wel konden zijn die ik voor het eerst in een fruitwinkel had gezien. Bananen kende ik toen nog niet.

Na verloop van tijd echter kende ik wel de namen van de planten in de serres bij mijn vriendje. Zowel de wetenschappelijke ("Latijnse") namen als de eventueel Nederlandse. Een zeldzame keer kwam ik in aanraking met één van de meest gegeerde onder de bloemen ...

Ik voelde mij geroepen om naar de tuinbouwschool te gaan. Daar kwam echter niets van : da's enkel voor bloemistenzonen, werd mij diets gemaakt. Toen nog later een eerste meisje mijn aandacht trok, dat bovendien de dochter van een tuinbouwer bleek te zijn, werd mij aan het verstand gebracht om niet te kiezen voor iets "dat geen spek voor mijn bek was" ! De groene vingers waarover ik meende te beschikken werden telkens geamputeerd. Uiteindelijk ben ik een totaal andere richting uitgegaan, op diverse vlakken.

Het is allemaal nostalgie geworden, en of het mij in die andere gevallen, nu heden ten dage aangenamer zou zijn, zal een eeuwig onbeantwoorde vraag blijven. Groei en bloei bleven mijn interesse levendig houden.

Sinds 1955 heb ik geen enkele Gentse Floralia gemist, en een orchideeënkweker in de buurt hield het waakvlammetje in mij levendig, doch tot ontvlamming kwam het nooit. Immers, het was een soort planten die niet voor elkeen bestemd waren, moeilijk in verzorging, je moet er een klein laboratorium op na houden, gepaard gaande met hoge stookkosten, er valt af te rekenen met allerlei dierlijke belagers, vermeerderen is zo goed als uitgesloten, kortom specialistenwerk dat slechts voor enkelingen onder de liefhebbers was weggelegd. Wat een dwaling !

Met opengesperde ogen en dito mond, stond ik nog veel later op een tentoonstelling die werd gehouden in het toen nog nieuwe gemeentehuis van Gentbrugge. Het kriebelde heel erg, doch het werd opnieuw verdrongen. Het leven kabbelde gewoon door.

Intussen gehuwd, vader geworden, een woning laten bouwen waarbij een paar cactussen (door mijn vrouw in huis gesleept) in de living een beetje een groene sfeer moesten helpen creëren, een tuintje aangelegd, diverse hobby's zoals fotograferen en schilderen beoefend, ...

Tijdens het herstel van een infarct zijn de cactussen en andere vetplanten zowaar doorgebroken.

Ze verdrongen de andere hobby's en wel in die mate dat het reizen steeds naar oorden ging waar die stekeldinges in massa werden gekweekt of gigantische afmetingen bereikten in botanische of andere tuinen.

Onder al dat reizen werden orchideeën niet vergeten en op lichtgevoelige emulsies vastgelegd om slechts sporadisch bij diavoorstellingen aan bod te komen.

Belangstelling voor die tak in de botanie bleef sluimeren doch brak niet door.

Het ging zelfs zover dat bij een enquête in één van de cactusverenigingen waar ik ben aangesloten, een negatieve stem werd uitgebracht wanneer ons werd gevraagd hoe wij stonden tegenover de oprichting van een afdeling orchideeën bij die Aalterse groenvereniging. Eigenwijs als ik was, meende ik belangstellenden te moeten behoeden voor veel kopzorgen.

Het kan verkeren, zei Bredero, want een halfjaar later was ik ondanks mijn "neen" stem toch op de stichtingsvergadering.

Als afsluiter van die bijeenkomst mocht ik mijn dia's laten zien, die door een kenner / kweker nader werden toegelicht. In de tombola won ik zowaar een *Phalaenopsis*-hybride.

Bovendien had ik een uitnodiging op zak voor foto-opnamen bij hogergenoemde kweker.

Daar moet het gebeurd zijn, want toen ging er voor mij een wereld open. Ik was gewend aan kwekerijen waar een monocultuur werd bedreven.

Terug thuis ging ik rommelen in een bijna vergeten diatheekje en in een klassieke schoenendoos om foto's op te diepen. In beide gevallen vond ik daar beelden van o.a. de Floraliën met uiteraard orchideeën. Meer nog, het bruidsboeket van mijn aanstaande bestond uit witte anjers en één grote roodpurperkleurige *Cattleya*. Toen voor mij zowat het summum onder de bloemen.

Het bloed (of de wortel) kruipt waar het niet gaan kan.

Midden 1997 herinnerde ik mij dat er in Gentbrugge een vereniging was geweest of er nog is. Bij mijn eerste bezoek ontmoette ik er tot mijn verrassing eveneens twee leden van diverse cactusclubs.

Ik ben nu opnieuw prille beginnening in een orchideeënvereniging en nog steeds lid in diverse cactusclubs.

Ik verslind tal van boeken om zo snel mogelijk de status van groentje kwijt te spelen, ik kijk uit naar de bijeenkomsten en ik vergaap mij aan de bloemen op planten die door leden worden meegebracht.

Het grote verschil met vroeger is tweeërlei.

Toen ik begin van de jaren tachtig mijn vlieg angst had overwonnen, was het amen en uit met de jaarlijkse zoektocht naar *Rhododendron ferrugineum* (Alpenroosje), *Saxifraga* (Steenbreek) of *Sempervivum* (Huislook). Niet dat die plantjes mij te min waren geworden, integendeel, in het afgelopen jaar heb ik nog een nieuw rotstuintje aangelegd.

Op de tweede plaats is er het verschil in bloeiduur en intensiteit tussen cactussen en orchideeën.

Bij eerstgenoemde mag men hoogstens rekenen op een week bloei, en dan nog maar bij een minderheid. Bij mijn eerste liefde is 2-3 maanden bloei geen uitzondering.

Mijn eerste plant, uiteraard een *Phalaenopsis*-hybride (waar zowat iedereen mee begint, denk ik toch) droeg bloemen gedurende meer dan drie maand. Daarna de stengel boven het derde oog afgesneden, en, ho wonder, alweer drie maand later was er opnieuw bloei. Evenwel slechts drie bloemen, maar daarbovenop nog een tweede stengel. Uiteindelijk bleef de *Phalaenopsis* gedurende negen maand als bloeiende plant in de huiskamer.

Hebben cactussen nu afgedaan ? Geenszins ! Er wordt alleen plaats gemaakt die eventueel opnieuw zal worden ingevuld met "my-first-love-dinges". Want tot een intensief verzamelen zal het wel niet meer komen.

Intussen betaal ik leergeld voor mijn luttel aantal planten die ik tracht te verzorgen.

Jaarverslag 1999

Ferdinand COBBAUT
Korteheerweg 7, 9041 Oostakker

Beste vrienden van de Plantentuin, een jaar is zó voorbij. Het is alsof ik zopas de eerste bladeren zie verschijnen, maar almaal gaan ze vallen, de natuur leeft echter haar gewone ritme, de dieren hebben terug hun jongen geworpen, de nesten worden terug verlaten, de trekkers zijn reeds lang weg, de nachten worden langer en de dagen korter. Een goed moment om zoals elk jaar even terug te kijken op onze activiteiten. Een kort overzicht want de meeste leden hebben reeds over bepaalde activiteiten kunnen lezen, hebben een en ander gehoord, of misschien hebben ze deze wel zelf meegemaakt.

Zoals elk jaar waren de gidsen de voortrekkers van het programma. Elke eerste zondag van de maand, van 10 tot 12, stonden zij getrouw in de Plantentuin, wachtende op een groepje bezoekers die ze op sleeptouw namen doorheen de rijke, bonte, verrassende wereld van de Planten.

Er waren ook meerdere thematische wandelingen, hieronder wordt een opsomming gegeven :

7 maart	Cyrilla Gillis	Cactussen
4 april	Harald Evrard	Lente
1 mei	Cyrilla Gillis	Leupegem
6 juni	Peter Dewulf	Waterplanten
4 juli	Ferdinand Cobbaut	Economische gewassen in de serres
1 augustus	Roger Laureyns	Klimplanten
5 september	Ferdinand Cobbaut	Verspreiding van vruchten en zaden
3 oktober	Cyrilla Gillis	Paddestoelenwandeling
7 november	Harald Evrard	Herfstgebeuren

Ook tijdens de wereldberoemde Gentse feesten hebben de gidsen hun beste beentje voorgezet.

Elke (!) voormiddag en elke (!) namiddag en zelfs 's avonds tijdens het laatste weekend werden er verschillende gidsbeurten verzorgd.

Enkele thematische wandelingen staan hieronder nog even opgesomd :

18 juli	Hilde Mortier	Proeverij
19 juli	Chris De Permentier	Flora biblica
20 juli	Roger Laureyns	Chinese Planten i/d Plantentuin
20 juli	Chris De Permentier	Flora Magica
21 juli	Gilberte Comhaire	Geurenpad
22 juli	Ferdinand Cobbaut	Economische gewassen i/d serres
22 juli	Cyrilla Gillis	Cactussen
23 juli	Paul Goetghebeur	Verrassingswandeling
24 juli	Roger Laureyns	Kuipplanten
25 juli	Chris De Permentier	Botanische reis rond de wereld in 80 minuten

Tevens mogen we fier zijn dat we dit jaar als MOP-schakel werden ingeschakeld. MOP staat voor *Milieu-Ontmoetings-Programma*, een project van het provinciebestuur om kinderen uit de kleuterschool en lagere school iets dichterbij te brengen bij de natuur en het milieu. Onze gidsen hebben gedurende 14 dagen, volledig vrijwillig, zich ingezet om 343 (zéér) jonge mensen een stukje respect voor de natuur en het milieu bij te brengen.

En dan het jaarlijkse lijstje ("lijst" is toch meer gepast, menen wij) van de uitstappen :

- 23 januari : wandeling in het stedelijk natuurreserveaat (NR) De Bourgoyen
- 20 maart : bezoek aan het schoolmuseum Michel Thierry
- 10 april : lentebezoek aan de tuin van Hilde Mortier
- 6 mei : weekdaguitstap naar Wakehurst Place & Nymans Garden
- 29 mei : bezoek aan de stad Antwerpen en de tuin van de familie Van Oostveldt en van Mevr. Frey

5 juni : weekenddaguitstap naar Wakehurst Place & Nymans Garden
19 juni : bezoek aan de tuin van Dirk Gunst
27 juni : etnobotanisch bezoek aan de Zuidmarkt te Brussel
28 augustus : bezoek aan de kruidenkwekerij Bastin en aan het natuurreservaat Altenbroek in de Voerstreek
11 september : bezoek aan de tuin van dokter Peleman
18 september : stadswandeling te Gent
16 oktober : paddestoelenexcursie te Waarschoot

Tenslotte willen we nog even een aantal extra activiteiten in herinnering brengen :

17 april : opruimactie
18 april : ruildag
13 juni : Barbecue
10 juli : opruimactie
30 september : start paddestoelententoonstelling
11 december : algemene ledenvergadering
Twee cursusreeksen : Tuinieren met John Rigaux, Ikebana.

U merkt het, opnieuw is dit een lange opsomming van activiteiten in en buiten de Plantentuin geworden.

Het zijn voor onze vereniging belangrijke gebeurtenissen, waardoor we de Plantentuin kunnen promoten, wat toch een belangrijk doel is voor de vereniging. Zo hebben we tijdens de Gentse Feesten terug de radio gehaald, zowel Radio Roeland als dit jaar ook Radio 2 waren geïnteresseerd in wat we te bieden hadden. Met als resultaat dat we tijdens het laatste weekend van de Gentse Feesten 's avonds telkens meer dan 500 bezoekers hadden.

Maar het belangrijkste voor een vereniging zijn natuurlijk de leden. Dit jaar waren er terug meer leden dan vorig jaar.

Proficiat aan al onze trouwe leden, en *welkom* aan alle nieuwkomers.

Dit jaar hebben we 658 leden. Dit zijn 16 leden meer dan vorig jaar. Maar !, 121 leden vernieuwden hun lidmaatschap niet, wat erg jammer is. Dit maakt dus wel dat we 137 nieuwe leden hebben verworven. Een fantastische prestatie.

We hopen echt dat de uitstroom in het magische jaar 2000 beperkt blijft. Dan kunnen we het volgende millenium (start 2001) ingaan met misschien meer dan 700 leden.

Dit jaar hebben al deze leden terug het mooie ledenblad ontvangen. Voor het eerst werden ook enkele kleurenpagina's ingevoegd, en de reacties waren tot nu toe unaniem positief. De leden appreciëren deze bijzondere verfraaiing en genieten van de mooie foto's.

Een proficiat voor de redacteur die terug met zijn team dit voor elkaar kreeg.

Voor ik afsluit wil ik toch nog even enkele activiteiten uit de opsomming iets meer in de kijker stellen.

De *opruimacties* zijn elk jaar een uitdaging voor onze leden. Ze kunnen er op die dagen hun manuele hulp bewijzen aan de Plantentuin door zelf eens de handen uit de mouwen te steken. Elk jaar hebben we dan ook een schare Vrienden die hetzij voor een halve dag hetzij voor een ganse dag komen helpen, voor allen die hielpen in 1999 onze welgemeende dank !

Tijdens de *Gentse Feesten* hebben we terug een *cafetaria* opgezet, en het resultaat was denderend. Verschillende leden hebben belangenloos tijdens de namiddag de cafetaria bevolkt en hebben zelfs gratis taarten gebakken. Ook voor hen onze oprechte dank.

En dan hadden we natuurlijk nog onze *barbecue*. Een evenement dat zijn gelijke niet kent in Vlaanderen (en daarbuiten). Een unieke sfeer, een uniek kader, en een maaltijd die nooit eerder samen werden gepresenteerd (gelukkig maar) hebben van dit feest iets onvergetelijks gemaakt.

Velen suggereerden een (bijzonder gewenste) herhaling, wel : lees vlug het artikeltje over de toekomstige activiteiten en dan zal u weten of er in 2000 een herhaling komt.

Alvast bedankt en hopelijk zien we elkaar bij één van de volgende activiteiten.

Toekomst : 2000 !

Ferdinand COBBAUT
Korteheerweg 7, 9041 Oostakker

Beste Vrienden van de Plantentuin, hierna krijgt u een heel erg samengevat overzicht van de toekomstige activiteiten. Kort en bondig, maar helemaal niet definitief. Ik wil er u op attent maken dat de agenda in het ledenblad kan verschillen van deze planning. Volg dus steeds de agenda van het laatst gekregen ledenblad.

Hieronder volgt een opsomming van de geplande activiteiten, met de *voorlopige datum*.

Vanaf februari tot en met november is er in de Plantentuin elke eerste zondag van de maand een rondleiding van 10 u tot 12 u. Er zullen natuurlijk ook enkele thematische wandelingen gegeven worden : volg hiervoor de agenda.

Tijdens de Gentse Feesten zullen er ook gidsbeurten zijn. Vanaf dit jaar enkel in de namiddag, de voormiddag-wandelingen worden niet meer gegeven. De Plantentuin blijft wel toegankelijk voor het publiek, ook tijdens de voormiddag. Aanvullend zullen er ook enkele thematische wandelingen worden georganiseerd : volg hiervoor de agenda.

De volgende activiteiten zijn gepland (chronologisch).
Let wel, u kan pas inschrijven voor een uitstap nadat er in het ledenblad een artikel is verschenen, waar de nodige gegevens voor inschrijving staan vermeld.

Zaterdag 22 januari : Wandeling in het stedelijk natuurreserveaat De Bourgoyen, o.l.v. Cyrilla Gillis.

Zondag 27 februari : Natuurreserveaat de Westhoek met gids, en strandwandeling met gids.

Zondag 26 maart : Bezoek aan de bloemenmarkt op de Kouter
o.l.v. Paul Goetghebeur.

Zaterdag 15 april : Opruimactie in de Plantentuin.

Zondag 16 april : Plantenruildag in de Plantentuin.

Zaterdag 29 april : Loca Labora + Loo weide (beiden met gids).

XX

Maandag 1 mei : Wandeling te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gillis

Donderdag 11 mei : Uitstap naar Sheffield Park.

Donderdag 25 mei : Bezoek aan de tuin van Albert De Raedt.

Vrijdag 2 juni (onder voorbehoud) : bezoek aan het bedrijf van
Jan Spruyt.

Zaterdag en zondag 17 en 18 juni : weekend in Engeland.

Bezoek aan Sheffield Park en aan Hillier Arboretum.

Zondag 25 juni : BARBECUE !!!

Zaterdag 8 juli : Opruimactie in de Plantentuin.

Zaterdag 5 augustus : Fietsexcursie.

Zondag 20 augustus : Botanica in Noord Frankrijk.

Zondag 27 augustus : Wandeling in het Heidebos te Moerbeke.

Zaterdag 9 september : Stadswandeling met boottochtje te Gent.

Zaterdag 7 oktober : Paddestoelenwandeling te Moerbeke en
bezoek aan de suikerfabriek van Moerbeke.

Zaterdag 9 december : Algemene ledenvergadering.

We hopen van harte u op één of meerdere van onze activiteiten te
mogen verwelkomen !

Uw aanwezigheid is voor ons en onze Plantentuin een duidelijk
teken van morele en daadwerkelijke steun !

Het stedelijk NR "De Bourgoyen"

Cyrilla GILLIS
Asschout 2, 9930 Wondelgem

Wordt deze uitstap, net zoals Nieuwjaar vieren, een jaarlijkse goede gewoonte ?

Als we veel van onze leden mogen geloven, is dat inderdaad zo. We willen graag aan de wensen van onze leden tegemoetkomen, het is trouwens ook "Wens-maand".

Het stedelijk natuurreservaat "De Bourgoyen" heeft het jaar rond veel te bieden aan rust, natuurschoon, als groene long voor Gent, voor passieve recreatie, maar vooral de ecologische waarden van dit prachtig en uitgestrekt gebied van circa 200 ha laaggelegen drassige graslanden ofte natte meersen zijn zeer hoog.

In het decembern timer 1998 verscheen reeds een uitgebreide voorstelling van dit gebied, daarom nog even een verkorte versie.

De Bourgoyen zijn ongetwijfeld één van de mooiste natuurpareltjes die onze streek rijk is. Vooral dergelijke waterrijke gebieden dragen een uitzonderlijke biologische rijkdom aan fauna en flora. In onze verdrogende zandige streken is zo'n uitgestrekt, aaneengesloten en waterrijk gebied dan ook stilletjesaan een grote zeldzaamheid aan het worden.

Het gebied kent veel opmerkelijke natuurelementen, waarvan de talrijke watervogels zeker de opvallendste zijn. Het beheer van deze gebieden wordt gericht op enerzijds de uitzonderlijke flora en anderzijds op de overwinterende watervogels. Dit laatste is dan ook de reden van het internationaal belang als "Wetland".

Het waterpeil wordt enigszins kunstmatig hoger gehouden, waardoor een deel van de graslanden gedurende 3-4 maanden onder water staan.

Dit heeft als gevolg een grote aantrekkingskracht voor de soms massaal aanwezige watervogels, ze vinden er voedsel en de broodnodige rust in de winterse maanden.

Bij ons bezoek schenken we dan ook bijzondere aandacht aan deze "overwinteraars".

Een gezonde en deugddoende winterwandeling wordt het.

Het kan al dan niet zeer koud zijn, het is tenslotte hartje winter, voorzie dus aangepaste kledij en laarzen.

Ook meenemen : verrekijker en/of telescoop, anders is het elk om beurt kijken !

Een grandioos spektakel is het om van in de schuilhut duizenden vogels foeragerend of in de vlucht waar te nemen !

Een absolute aanrader dus.

Practisch :

Zaterdag 22 januari

Afspraak : om 13.15 u aan de ingang van de Plantentuin, of op :

Vertrekplaats : om 13.30 u, aan de Molen op het einde van de Mahatma Ghandistraat (in de wijk achter het Rooigemzwembad).

Uw bereidwillige gids, Cyrilla Gillis.

Zorg voor open en helder weer ... en wij zorgen voor de rest !

Duinen & strand : iets méér naar het westen !

Paul GOETGHEBEUR
VG Biologie, RUG

Als tweede winterexcursie hebben we dit jaar gekozen voor een extremitéit aan ons landje, het natuurreservaat "De Westhoek", aan de uiterste westelijke punt van het Belgisch grondgebied, tegen de Franse grens. Rond dit reservaat is in de late jaren '70 een bittere strijd gevoerd voor het behoud van een NW deel, dat na deze verloren strijd is omgezet in een zone met talrijke flatgebouwen en een meer "exclusieve" (lees : beschikbaar voor de meer gefortuneerde medemens) zone met "visserswoningen".
Enfin.

Wat overblijft, en dat is toch niet weinig, wordt nu intens gevolgd, en tal van beheersmaatregelen worden daar nu tot uitvoering gebracht.

Voor de wandeling hebben we een beroep gedaan op de bijzonder onderlegde natuurbeheerder (en stadsgenoot) Marc Leten, die ons doorheen dit complexe landschap zal rondleiden.

Na het middagmaal (in een van de talrijke horeca-voorzieningen) zullen we de snerpemde wind, de bittere kou, en de opvliegende zandkorrels trotseren, en o.l.v. de ervaren strandloper Guido Rappé leren we meer over inheemse en over van heinde en ver aangespoelde organismen langs het strand.

De namiddagexcursie laten we starten om 14 u aan het standbeeld, waar onze eerste vorst Leopold I zijn eerste officiële voet op Belgische bodem zou hebben gezet.

Practisch :

Zondag 27 februari, vertrek om 9 u, ingang van de Plantentuin.

Omstreeks 10 u : start van de wandeling in De Westhoek.

Circa 12-13.30 u : (meegebrachte) lunch.

Omstreeks 14 u : start strandwandeling, richting Nieuwpoort.

Terugkeer te Gent : voorzien omstreeks 19 u.

Inschrijving door betaling van 600 BEF op ons rekening-nummer 001 - 11 92 154 - 03, met als vermelding uw naam, en "Westhoek 2000".

Rare planten op de Kouter

Paul GOETGHEBEUR
VG Biologie, RUG

Als regelmatige bezoeker aan de Bloemenmarkt op de Kouter neem ik nota's van de opmerkelijke (= ongewone) plantensoorten in het aanbod : de naam op het etiket (als dat er is, helaas vaak niet), met een beknopte beschrijving.

Vaak is de botanische soortenkennis bij de (gelegenheids)-verkopers opvallend laag, ook na raadpleging van de "baas", en veel namen zijn quasi onherkenbaar vervormd (soms nog erger dan in groenten- of bloemenwinkels).

Enkele voorbeelden van "reconstructies" :

Clerodendrum ugandense

Corokia cotoneaster

Hypsela reniformis

Lotus berthelotii

Passiflora citrina

Photinia serrulata cv. *Red Robin*

Platycodon grandiflorus

Polygala myrtifolia

Prostanthera cuneata

Sollya heterophylla

Trachelospermum jasminoides

Mettertijd zijn deze bezoeken uitgegroeid ("verworden") tot een soort spel van "herken je deze plant ?" ...

Om u mee te laten genieten van dit soort spelletje, stel ik u voor om samen een wandeling te maken langs de diverse kramen, waarbij de al of niet herkende plantensoorten van een naam en de nodige commentaar worden voorzien.

Afspraak :

Zondag 26 maart, 10 u, bij het "druppelkot".

Een nieuwe reeks Ikebana-lessen

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Wie wil kennismaken met deze kunstvorm kan een eerste reeks van 8 lessen volgen in de Plantentuin.

Lerares is Mevr. Godelieve Van den Heuvel uit Antwerpen, Ikebana-master van de Ohara-school.

De lessen worden gegeven a rato van 2 lessen per dag (10-12 u, 13.30-16 u), startend op zaterdag 4 maart 2000, in de inkomhal van de Plantentuin.

De volgende dagen zijn : 1 april, 6 mei, 10 juni.

Voorwaarden :

- lid zijn van De Vrienden van de Plantentuin
- inschrijven door betaling van 3000 F voor de reeks van 8 lessen op het rekeningnummer 001-1192154-03 van "De Vrienden van de Plantentuin, Gent".

Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 10.

Voor een kennismaking met het werk van de gevorderden kan men tijdens de les even binnenkomen op een van de volgende dagen :

18 maart, 15 april, 20 mei, 24 juni.

Voor wie inschrijft als starter in maart 2000 nog dit : gelieve uw lunchpicknick mee te brengen, voor de drank wordt er gezorgd.

Voor de eerste les moet u alleen bloemenschaar en schrijfgerei mee te brengen. Het bloemen- en takkenmateriaal wordt door de lerares geleverd.

Voor meer informatie : telefoneren naar Gilberte Comhaire (09 - 222 81 87) (adres boven).

Tuinieren met John Rigaux

Hilde MORTIER
Leiepark 7, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Doe-cursus natuurvriendelijk tuinieren

In het voorjaar 2000 starten De Vrienden van de Plantentuin Gent met een doe-cursus ecologische siertuin.

Deze cursus is uitzonderlijk omdat hij hoofdzakelijk zijn beslag krijgt op het terrein zelf. Dus geen eindeloos gepraat over het tuinieren, maar : handen uit de mouwen.

De deelnemers leren er correct om te gaan met elementair tuingereedschap als : spade, hark, wieschopje, zeis, snoeischaar, enz.

Daarnaast worden er ook praktische inzichten bijgebracht rond het aanleggen en onderhoud van vaste planten en houtige gewassen, natuurlijke snoei van struiken en bomen, selectief maaien en handgrazen, inzaaien van gazons en borders.

De cursus gaat door over 7 zaterdagnamiddagen van eind februari tot april, in de regio Gent. De lesgever is John Rigaux, auteur van het boek "De ecologische siertuin".

Aangepaste tuinkledij is gewenst.

Verdere inlichtingen kunnen bekomen worden op telefoonnummer 09-362 9732, of nummer 09-222 7372 na 19 u.

Kostprijs voor de hele cursus, het boek "De ecologische siertuin" inbegrepen, is 5000 BEF. Te betalen vóór 30 januari 2000 op het rekeningnummer 001-1192154-03 van De Vrienden van de Plantentuin.

Het aantal deelnemers is beperkt.

Programma

De doe-cursus gaat door telkens op zaterdag, van 14 u tot 17 u.

26 februari :

- inleidende theoretische les, met wandeling

4 maart :

- aanplanten van bomen, struiken, en vaste planten
- aanleren correct gebruik van schop en spade

11 maart :

- natuurlijke snoei
- sleunen van struiken en bomen, met respect voor hun habitus

18 maart :

- bezoek aan 2 tuinen met veel bolgewassen
- uitleg over het aanplanten (herfst) en hun standplaatsen

25 maart :

- post-winter onderhoud van borders
- selectief wieden, herkennen van onkruiden
- gebruik wiedschopje en -mes

8 april :

- inzaaien van gazons en éénjarigen-borders
- het gebruik van hark en rijf

29 april :

- selectief maaien en handgrazen
- het gebruik van de zeis

Cursus natuurgids

Cyrilla GILLIS
Asschout 2, 9930 Wondelgem

Wil u inzicht verwerven in de natuur, en in staat zijn om dit inzicht aan anderen door te geven ?

De cursus natuurgids leert u de natuur herkennen, begrijpen en vertalen. De cursus omvat een dertigtal bijeenkomsten, waarvan zowat de helft excursies, gespreid over één jaar.

Wie deelneemt en een opdracht volbrengt kan bovendien het attest natuurgids behalen. Na deze cursus heeft u voldoende algemene natuurkennis en vaardigheden om alleen of met een groep de natuur in te trekken.

Practisch :

De cursus (Gent) loopt van 22 januari tot 15 december 2000.

Alle activiteiten vinden plaats op zaterdagvoormiddag van 8.30 tot 12 u, behalve drie volledige dagen.

Plaats :

Freinetschool "De Spiegel", Zwijnaardsesteenweg 250, 9000 Gent

Cursusgeld :

Het cursusgeld is 5900 BEF. CJP-ers, Natuur2000-ers, JNM-ers, bruggepensioneerden, werkzoekenden betalen 500 BEF minder.

Handboek en busexcursie zijn in de prijs inbegrepen.

Inschrijving :

U schrijft vooraf in. Dit kan door overschrijving van het cursusgeld op rekening 404-3076041-29, met vermelding van uw naam en "cursus natuurgids Gent".

Informatie :

CVN, Ommeganckstraat 20, 2018 Antwerpen (03-226 0291)

CVN Gent, Jeannine Van Loo, Perzikenhof 9, 9820 Merelbeke (09-231 5989)

Koninklijk
Natuurwetenschappelijk
Genootschap
Dodonaea

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.
tel.: 09/264 50 59; fax.: 09/264 53 34

Activiteitenkalender 2000

- di 11-01 Voordracht door Dr. Carole Ampe (RUG, Vakgroep Geologie en Bodemkunde) :
'Invloed van bodemevolutie op ecosysteem-dynamiek in de kustduinen'
- di 08-02 Voordracht door Dr. Jenny De Laet (U.I.A.) :
'Gedragsecologie en wetenschapspopularisering'
- di 14-03 Voordracht door Prof. Dr. Marc Van Montagu (RUG, Vakgroep Moleculaire Genetica) :
'Genetisch gemodificeerde organismen (GMO's)'
- di 11-04 Voordracht door Prof. Dr. Erik Smets (KU Leuven) :
'Zijn er nog dicotylen?'
- za 27-05 **Vlinderexcursie** naar de Viroinvallei o.l.v. Dirk Maes (I.N.) en Carl Vromant (RUG)
- za 09-09 **Historisch-ecologische excursie** naar het Turnhouts Vennengebied o.l.v. Geert De Blust (I.N.)
- di 10-10 Voordracht door Prof. Dr. Gerard van der Velde (K.U. Nijmegen, NL) :
'Rivieren als verspreidingsroutes van aquatische exoten'

Koninklijk
Natuurwetenschappelijk
Genootschap
Dodonaea

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.
tel.: 09/264 50 59; fax.: 09/264 53 34

Activiteitenkalender 2000 (vervolg)

- di 14-11 Voordracht door Dr. Gaëtan Borgonie (RUG, Vakgroep Biologie) :
'Snel, sneller, snelst. Embryonale evolutie bij nematoden'
- di 28-11 Voordracht door Prof. Dr. Eric Van Ranst (RUG, Vakgroep Geologie en Bodemkunde) :
'Veranderingen van bodems en bossen in Europa door deposities uit de atmosfeer'
- za 09-12 **Vogelexcursie** naar de IJzervallei o.l.v. Koen Devos (I.N.)
- di 12-12 Jaarvergadering met voordracht door Prof. Dr. Eckhart Kuijken (I.N.) en Dr. ir. Koen De Smet (AMINAL, Afdeling Natuur) :
'Natuurbehoud in Vlaanderen: plaats van onderzoek en beleid'

Voordrachten gaan door in Auditorium 4, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent
(18.15 u)

Vertrek excursies aan de hoofdingang van het HIKW, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent

Lidgeld 2000

Beste Vrienden,

In dit nummer vindt u een overschrijvingsformulier (als op uw adresetiket "1999" is gedrukt), waarmee u op eenvoudige wijze uw bijdrage voor het jaar 2000 kan betalen.

Voor de Plantentuin betekent uw bijzonder gewaardeerde steun een hartverwarmend "duwtje in de rug".

Dank, beste Vrienden !

<i>Gewoon lid :</i>	<i>400 F</i>
<i>Beschermend lid :</i>	<i>600 F</i>
<i>Steunend lid :</i>	<i>1000 F</i>

Te betalen op onze bankrekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding "lid 2000".

Wil u aub de *naam en adres van het lid* vermelden, indien deze verschillend is van de betalende persoon. Beste dank !

Een *meerjarig lidmaatschap* is mogelijk, onder de voorwaarden hieronder beschreven : warm aanbevolen !

<i>Gewoon lid, 5 jaar :</i>	<i>2000 F</i>
<i>Beschermend lid, 5 jaar:</i>	<i>3000 F</i>
<i>Steunend lid, 5 jaar :</i>	<i>5000 F</i>

En tenslotte kan u lid voor het leven worden (vanaf 50 jaar)

<i>Gewoon lid, v.h. leven :</i>	<i>7500 F</i>
<i>Beschermend lid, v.h. leven :</i>	<i>12500 F</i>
<i>Steunend lid, v.h. leven :</i>	<i>25000 F</i>

U kan ons ook bijzonder goed helpen door zelf *één of meerdere nieuwe leden* aan te brengen, door onze Plantentuin meer bekend te maken, door met andere verenigingen hier op bezoek te komen, enz.

Men zegge het voort !

De

VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

**driemaandelijks tijdschrift
achttiende jaargang
nr. 4 december 1999
ISSN 0777 - 8821**

Redactie :

Paul Goetghebeur, K.L. Ledeganckstraat 35, 9000 Gent

tel. : 09 - 264 5055 of 5056, fax : 09 - 264 5334

email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt :

Koen Camelbeke, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Cornhaire-Neyt, Eline Declercq, Cyrilla Gillis, Marc Libert, Hilde Mortier, Eric Piens, Bernard Symoens.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar Ferdinand Cobbaut en Karel & Hilde Reusens-Mortier, voor de kopieer-, plooi-, kleef-, sorteer-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 1999.

Overname van artikels is alleen mogelijk mits en ná schriftelijke toestemming van de redacteur.

Lidgeld 2000

U kan uw bijdrage overschrijven op rekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding : lid 2000 *(en graag naam + adres van het lid !)*.

Gewoon lid : 400 BF

Beschermid : 600 BF

Steunlid : 1000 BF

*Omdat vrijwilligerswerk mede
aan de basis ligt van ons maat-
schappelijk welzijn zijn alle
medewerkers van Eurotuin
Merelbeke fier een bijdrage te
kunnen leveren aan de inzet en
inspanningen van zovelen door
middel van deze advertentie !*

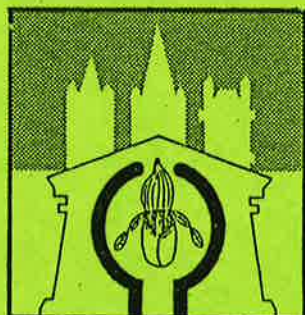

Euro Tuin®

Merelbeke

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke - Tel: 09/232 13 31
Iedere dag open van 9 tot 19 uur doorlopend.
Open op zondag, dinsdag gesloten.

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
achttiende jaargang
nr. 4 december 1999
ISSN 0777 - 8821

3/6124	9050 Ledeberg 1
P.B.	
België-Belgique	

v.u. Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

afgiftekantoor
9050 Ledeberg 1